

Analyse | kraka

27. juni 2014

Stigende andel af børn med ikke-vestlig baggrund går på privatskole

Af Kristian Thor Jakobsen

Personer fra ikke-vestlige lande har i de seneste 20 år udgjort en større og større del af den danske befolkning og derved også børn i grundskolen. Dette notat ser på, i hvor høj grad børn fra ikke-vestlige lande er indskrevet på privatskoler sammenlignet med danske børn. Desuden ses der på, hvilke forældre der typisk vælger at sende deres børn i privatskole samt den etniske sammensætning i de privatskoler, som typisk bliver benyttet af personer med ikke-vestlig baggrund.

- Omkring 16 pct. af børnene i Danmark gik i 2013 i privatskole. For børn med ikke-vestlig baggrund var det ca. 14 pct.
- Andelen af børn, der går i privatskole, har været stigende siden 2007. Andelen af danske børn i privatskole steg med ca. 17 pct. fra 2007 til 2013, mens andelen for ikke-vestlige lande steg med ca. 30 pct.
- Det er særligt omkring byerne København, Odense og Aarhus, at forældre med ikke-vestlig baggrund vælger at sende deres børn i privatskoler. Fx gik knap hver fjerde barn med ikke-vestlig baggrund i København i privatskole i 2013. Det gælder også for børn med dansk oprindelse.
- Især børn fra bl.a. Sri Lanka, Marokko, Tyrkiet er indskrevet på privatskole. Fx gik ca. 23 pct. af børn fra Sri Lanka i privatskoler i 2013. Børn fra fx Thailand, Bosnien-Hercegovina og Afghanistan vælger derimod i meget høj grad folkeskolen – også mere end danske familier.
- Børn fra Irak, Somalia, Libanon og Syrien på privatskoler er i høj grad indskrevet på skoler, hvor den overvejende del (mere end 80 pct.) af eleverne kommer fra ikke-vestlige lande. Børn fra bl.a. Sri Lanka, Iran og Vietnam er derimod typisk indskrevet på privatskoler, hvor andelen af børn med ikke-vestlig baggrund er forholdsvis lav (under 20 pct. af eleverne).

Kontakt

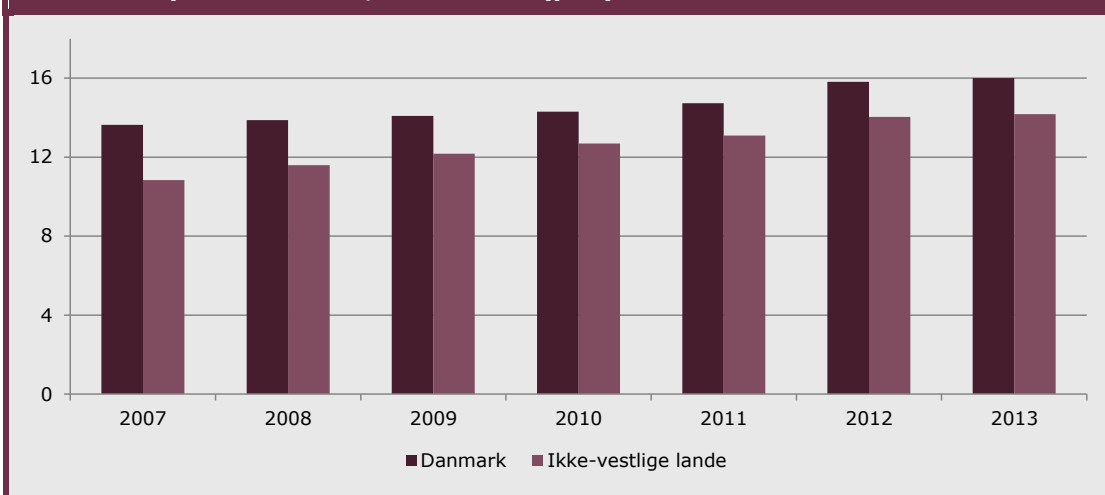
Forskningschef
Kristian Thor Jakobsen
Tlf. 3022 6792
E-mail krij@kraka.org

1. Andel børn i grundskolen, der er indskrevet på privatskole

Omkring 16 pct. af børnene i grundskolen med dansk oprindelse var tilknyttet en privatskole i 2013, *jf. figur 1*. Dette svarer til godt 105.000 børn. Dermed er andelen steget med ca. 3½ pct.enhed – eller ca. 17 pct. – siden 2007.¹ I 2007 var det således knap 95.000 børn med dansk oprindelse, der gik i privatskole.

For børn med ikke-vestlig baggrund (her defineret som ikke-vestlige lande uden for EU) gik ca. 14 pct. på privatskole i 2013. Andelen er dermed lidt lavere end for børn med dansk oprindelse. Antalsmæssigt svarer dette til knap 10.000 børn. Andelen af børn med ikke-vestlig baggrund, der går på privatskole, er steget med 3 pct.point siden 2007. Det svarer til en stigning på ca. 30 pct.

Figur 1: Andel af børn i grundskolen, der er indskrevet på en privatskole. Fordelt efter oprindelsesland, 2007-2013 (pct.)

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata.
Anm.: Ikke-vestlige lande inkluderer både indvandrere og efterkommere. Efterskoler ikke inkluderet.

Blandt børnene med ikke-vestlig baggrund er det særligt dem, som er født i Danmark, der går i privatskole. For disse børn var andelen på 15 pct. i 2013. For børn født i udlandet lå andelen på 10 pct. Derimod har der været en kraftigere stigning i tilgangen til privatskoler de senere år for de børn, der er indvandret til Danmark.

I København gik knap hver fjerde barn i privatskole i 2013, *jf. tabel 1*. Dette svarer nogenlunde til niveauet fra 2007. Andelen af københavnske børn med ikke-vestlig baggrund, der gik på privatskole, er en anelse højere end den tilsvarende andel for ("etnisk") danske børn. I 2013 gik godt 23 pct. af københavnske børn med ikke-vestlig baggrund således på privatskole mod knap 20 pct. i 2007. For ("etnisk") danske børn har andelen ligget konstant på knap 23 pct. siden 2007. For de øvrige landsdele er andelen på privatskole højest for børn med dansk baggrund.

¹ Elevregistret fra Danmarks Statistik dækker frem til 2006 kun fra grundskolens 8. kl. og opad i uddannelsessystemet til og med forskningsuddannelserne (ph.d.). Fra 2007 dækkes hele grundskolen, inklusiv børnehaveklassen.

For børn med ikke-vestlig baggrund var andelen, der gik på privatskole, klart højest i landsdelene omkring København, Odense og Aarhus, mens andelen fordeler sig mere jævnt for børn med dansk baggrund.

Tabel 1: Andel af børn i grundskolen, der er indskrevet på en privatskole, fordelt efter oprindelsesland og bopæl, 2013 (pct.)

	Danmark	Ikke-vestlige lande	Alle
Byen København	22,7	23,2	23,1
Københavns omegn	15,8	14,7	16,0
Nordsjælland	15,8	15,5	15,9
Østsjælland	14,2	12,8	14,1
Vest- og Sydsjælland	19,6	6,0	18,7
Fyn	20,1	14,3	19,6
Syddjylland	14,1	8,7	14,0
Østjylland	14,9	12,8	14,7
Vestjylland	12,2	7,9	12,0
Nordjylland	11,7	9,1	11,7

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata.

Anm.: Inkluderer både indvandrere og efterkommere. Efterskoler ikke inkluderet. Bornholm ikke inkluderet.

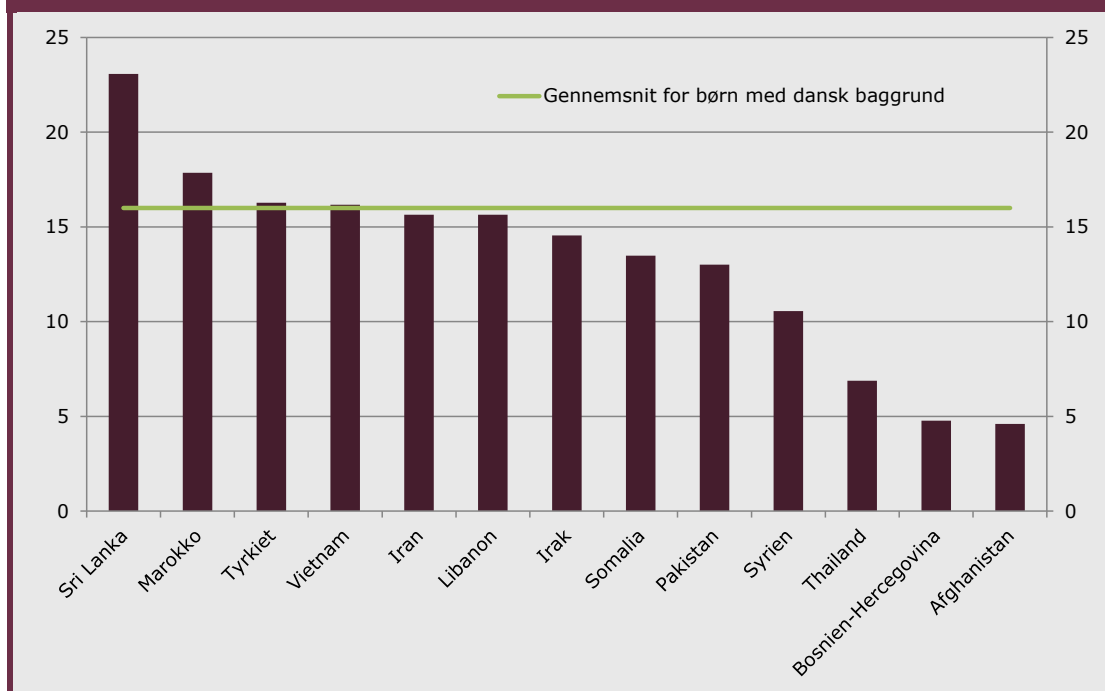
Blandt ikke vestlige indvandrere er der væsentlig forskel på de forskellige nationaliteters valg af skoleform, jf. figur 3. Knap en fjerdedel af børnene fra Sri Lanka gik således i privatskole i 2013, mens under 5 pct. af børnene fra Bosnien-Hercegovina og Afghanistan valgte denne skoleform. Disse forskelle kan bl.a. være påvirket af forældrenes indkomstforhold og kulturelle forskelle i tilbøjeligheden til at sende børn i privatskole. For nogle forældre kan religiøse tilhørsforhold og utilfredshed med den lokale folkeskole desuden spille en rolle.

Privatskoler drives inden for de rammer, der er beskrevet i "Lov om friskoler og private grundskoler", der overordnet set stiller krav om, at undervisningen på disse skoler "skal stå mål med undervisningen i folkeskolen". Skolerne er holdningsskoler, som er båret af forskellige værdigrundlag, som afspejler forældregruppernes forskellige præferencer.²

Eksistensen af skolerne er derved et udtryk for, at det ifølge Grundlovens paragraf 76 gælder, at "alle børn i den undervisningspligtige alder har ret til fri undervisning i folkeskolen. Forældre eller værger, der selv sørger for, at børnene får en undervisning, der kan stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, er ikke pligtige at lade børnene undervise i folkeskolen."

² Privatskoler i Danmark er i dag således funderet på en lang række forskellige religiøse, livs- og værdigrundlag som bl.a. kristne friskoler, friskoler med indvandrerbaggrund, Rudolf Steiner skoler og skoler med særligt pædagogisk grundsyn.

Figur 3: Andel af børn med ikke-vestlig baggrund, der er indskrevet på en privatskole. Fordelt efter oprindelsesland, 2013 (pct.)

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata.

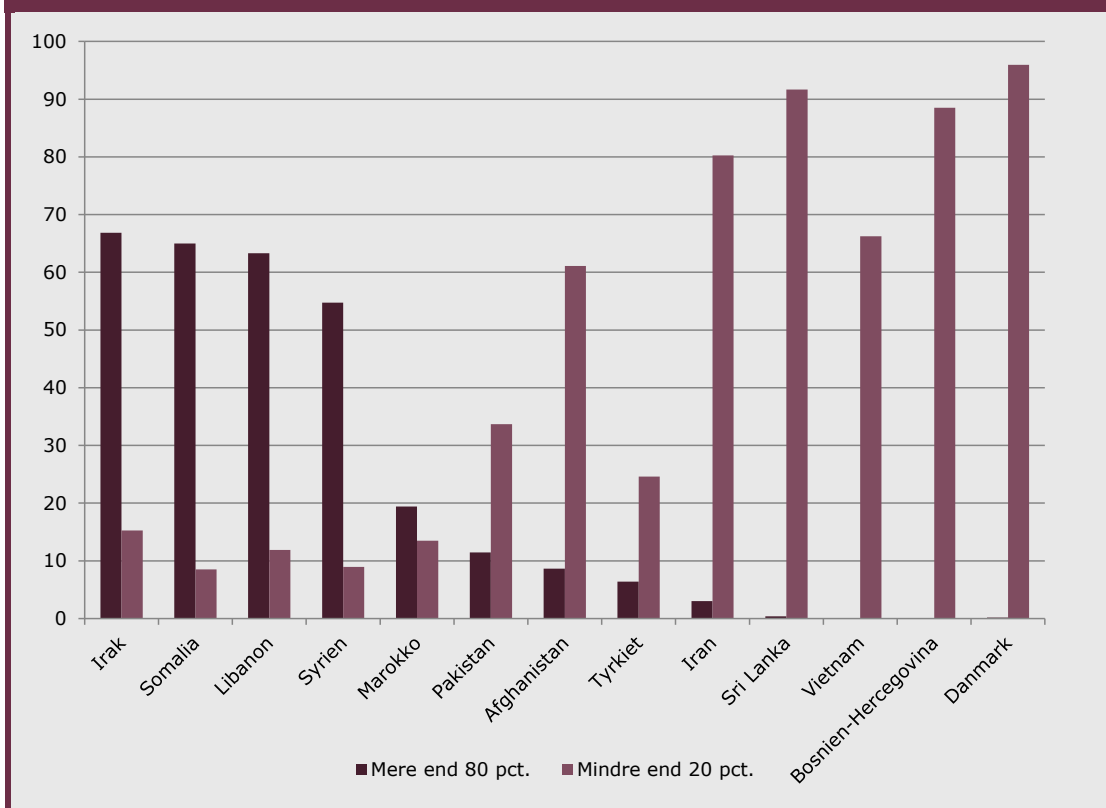
Anm.: Inkluderer både indvandrere og efterkommere. Efterskoler ikke inkluderet. Kun lande med relativt flest børn i grundskolen er medtaget i figuren.

De familier, der vælger privatskole, har således forskellige bevæggrunde, som også kommer til udtryk ved, at de søger mod skoler med varierende etnisk sammensætning.

Mellem 55 og 65 pct. af børnene fra Irak, Somalia, Libanon og Syrien, der gik på privatskole i 2013, var således indskrevet på skoler, hvor mere end 80 pct. af eleverne kom fra ikke-vestlige lande, *jf. figur 4*. Herefter kommer børn fra Marokko, Pakistan og Afghanistan. Her er børnene ofte tilknyttet skoler, hvor andelen af elever med ikke-vestlig baggrund lå et sted mellem 20 og 80 pct. Der er i de sidstnævnte lande også relativt mange, der søger mod skoler med relativt få elever fra ikke-vestlige lande.

Børn fra bl.a. Iran, Sri Lanka og Bosnien-Hercegovina på privatskoler var derimod typisk indskrevet på skoler, hvor børn fra ikke-vestlige lande udgjorde under en femtedel af eleverne. Det er på linje med børn med dansk oprindelse.

Figur 4: Andel af børn fra forskellige lande, som går på privatskole. Fordelt efter andelen af elever fra ikke-vestlige lande på den pågældende skole, 2013 (pct.)

Kilde:
Anm.:

Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata.

Inkluderer både indvandrere og efterkommere. Efterskoler ikke inkluderet. Kun lande med relativt flest børn i grundskolen er medtaget i figuren. Gruppen af børn fra henholdsvis Syrien, Afghanistan og Bosnien-Hercegovina på privatskoler udgjorde i 2013 hver især under 200 børn.